

Tandori Dezső

ULYSSES-CÜKLÓPSZ**Odüsszeusz gránátos**

Odüsszeusz gránátos kockával kötözte oda magát a délutánhoz, nem hagymázta túl főztjét, másnap így is híg széklet fenyegette, ám gondolkuk meg – s nem sziréndalok ellen tette! –, vesük közbe, személyekről nem lesz szó, Odi (Odü) senkit nem akar belekeverni ezekbe a dolgaiba. Maga főzte a gránátost, kevergette, nem volt türelme a krumplit apróra vagdosni, de az egésznek egész jó íze lett, ha nem is egy íz. Így otthon maradt. Ugyanannak volt ez akkor így egy másfajta változata, nem ment el céltalanul, így gondolkozott: „A gránátos odaköt az árbochoz, heveskedés ez is, jó, de nem idegen szigeteken.” Vagy senkiföldjéken. Inkább tökéletlent főzön, mindegy, mit, a semmi kevés, nem lett volna türelme (lankadna?) semmit tenni, semmit se tenni, reménytelenül unta is, bármely irányba indul, mindig unta, az utakat végleg megunta, nem tudott öt percet öt percet élni, örökké reflektált valamire, ami nem is maga volt, ő maga dalolt:

Közdelmem

(igen, nem küz-, mert közdolognak
gondolta magándolgát) a
gránátos kocka ellen,
a gránátos kockával az ital ellen,
az itallal a szerelem ellen,
a szerelemmel már semmi mellett v. ellen.
Magánleendőkkal közlendők ellen,
magándelnőkkel közdelnők ellen,
Északkal a Dél ellen,
Déllel a Nyugat ellen,
Nyugattal a Kelet ellen,
Kelettel az Észak ellen.

És egész-megörült. Mert ezek jöttek:
A Lánchíd utcával az Apród utca ellen,
Alagúttal a Lánchíd ellen,
Kende utcával a Kruspér utca ellen,
a Csarnok téasztás standjával
a Hold (másik csarnok) standja ellen,
a pipázás mellőzésével a cigarettázás ellen,

a Pipa utcával a Dohány utca ellen,
 egész jól elszórakozott volna,
 ha az egész nem ment volna
 a szórakozás ellen is, vagy ha
 ez az egész akár így is ment volna.
 De nem ment: A hajó oda volt szögezve
 a padlóhoz, melyet karszékével karistolt,
 aztán megint rájött: időben ki
 kellett volna mennie, mikor a gránátos
 kocka a legjobban hatott, „most az utcán
 fog rám jönni, rájöhettem volna én magam előbb”.
 De Odüsszeusz állaga kemény volt azért,
 „kemény vagyok”, nyögte, „mint egy kemény szék”,
 és az egyik értelem ellen közdött a másik értelmén.
 Akkor nagy sóhajjal felállt,
 kedvenc költője szerint mackóruhát öltött, nyaká-
 ba sált, ment, így gyakorolta a halált. De
 – jó, hogy nem akarnék élni! – ezekért meghalni rögtön?!
 Egyelőre elégedetten olvasgatta magát az elé-
 gedettség ellen, és pontot tett az egész mögé.
 (És a testtel nem közdött a szellem ellen,
 a szellemmel nem közdött a test ellen,
 hogy megirtózott Ikarosz járgányától, nem
 közdött vele Stevenson pöfögője ellen,
 az egész kihalt belőle, tetszésre
 behaltak a részek, tetszhalott téstzahalmok,
 „inkább letéztázott leszek az élet gyönyörétől,
 mint részeg”. És remélte, jobban rámeleg a nadrágja,
 ami a gránátos kocka nyomán illúzió volt,
 hóbort. De mit is akart. A két part közt ott volt a
 ...satöbbi, közdött ellene, a híd túlján a...
 közdött!... semmit sem akart. Vagy, nahát,
 nem akarta ilyen partra vetettnek érezni magát.
 Látta, a rakparton egy horgász
 egy halra vet egy száraz
 inget. Látott valami bizarrt. És – ám –
 máris sietnie kellett, a gránátossal magában,
 mert mégis túlhangyászta megint, és megint csaknem besza-
 rt.)